

Prinsjesdag 2023

Samenvatting van de Troonrede

Foto © ANP

Thema's

- Algemeen
- Wonen en hypotheek
- Fiscaliteit
- Ondernemers
- Overige maatregelen

Algemeen

- Demissionaire status van het kabinet
- Inkomsten en uitgaven van het Rijk in 2024
- Economische ontwikkelingen
- Inflatie
- Koopkrachtontwikkeling
- Armoedebestrijding

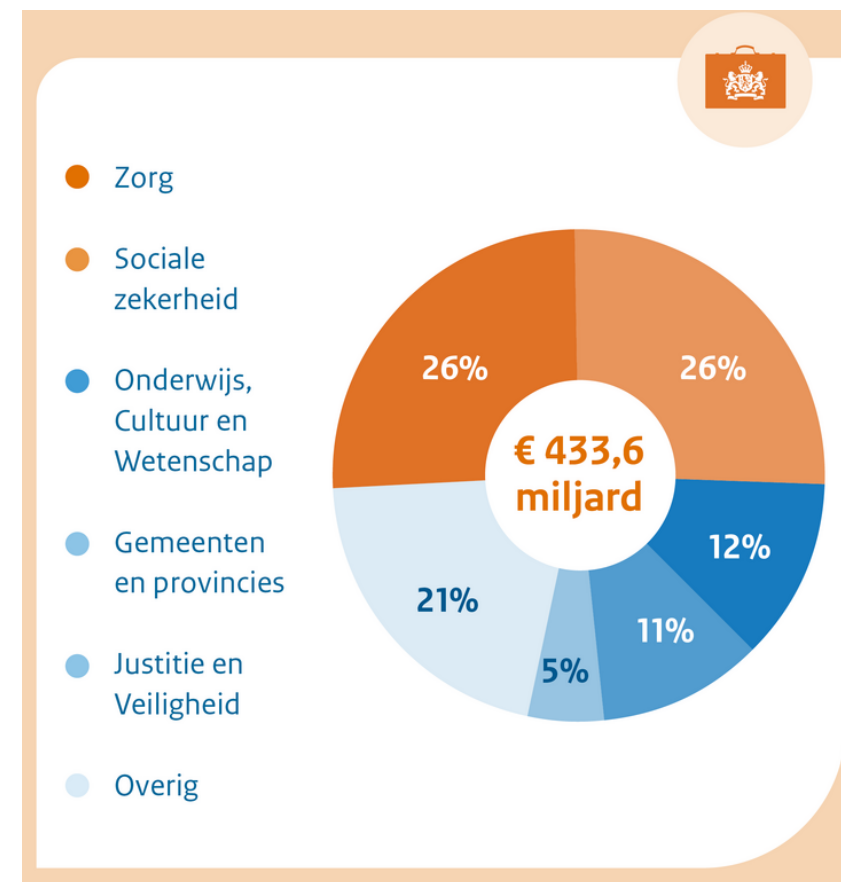
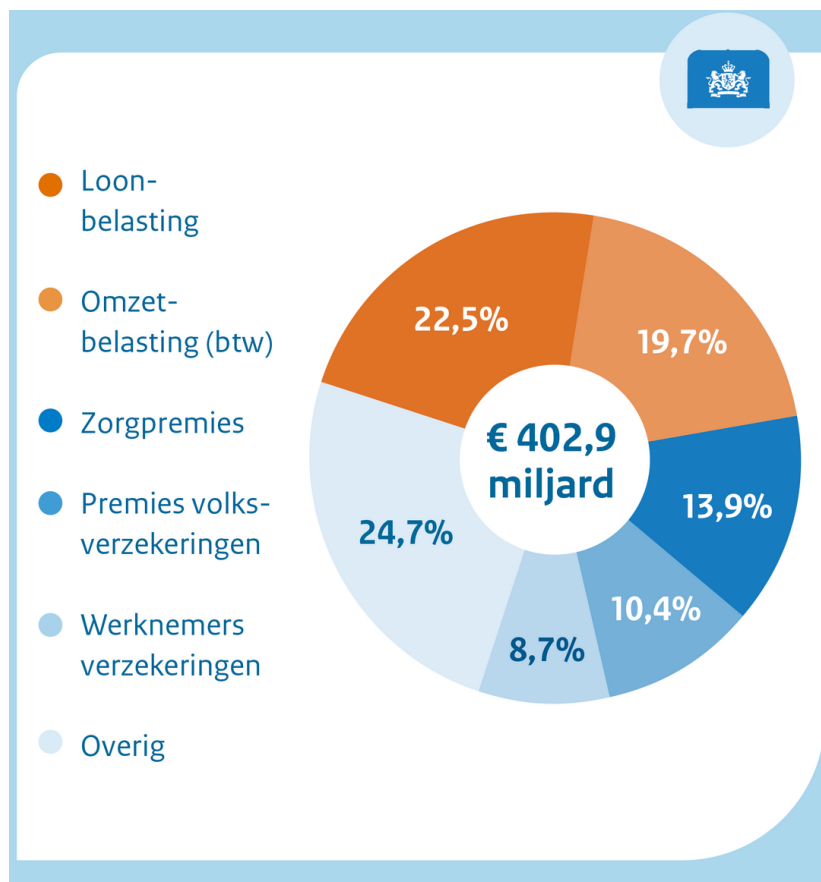
Demissionaire status van het kabinet

Regering heeft ontslag aangeboden, maar blijft in functie tot een nieuw kabinet is gevormd na verkiezingen.

- **Beheerstaken:** het kabinet zal zich beperken tot het beheren van lopende zaken en het afhandelen van dringende kwesties.
- **Beperkte bevoegdheden:** het kabinet heeft doorgaans beperkte bevoegdheden om nieuwe wetten aan te nemen of belangrijke beslissingen te nemen.
- In beginsel alleen handelen in *noodgevallen* en met *goedkeuring* van het parlement.

Desondanks € 2 miljard extra voor armoedebestrijding!

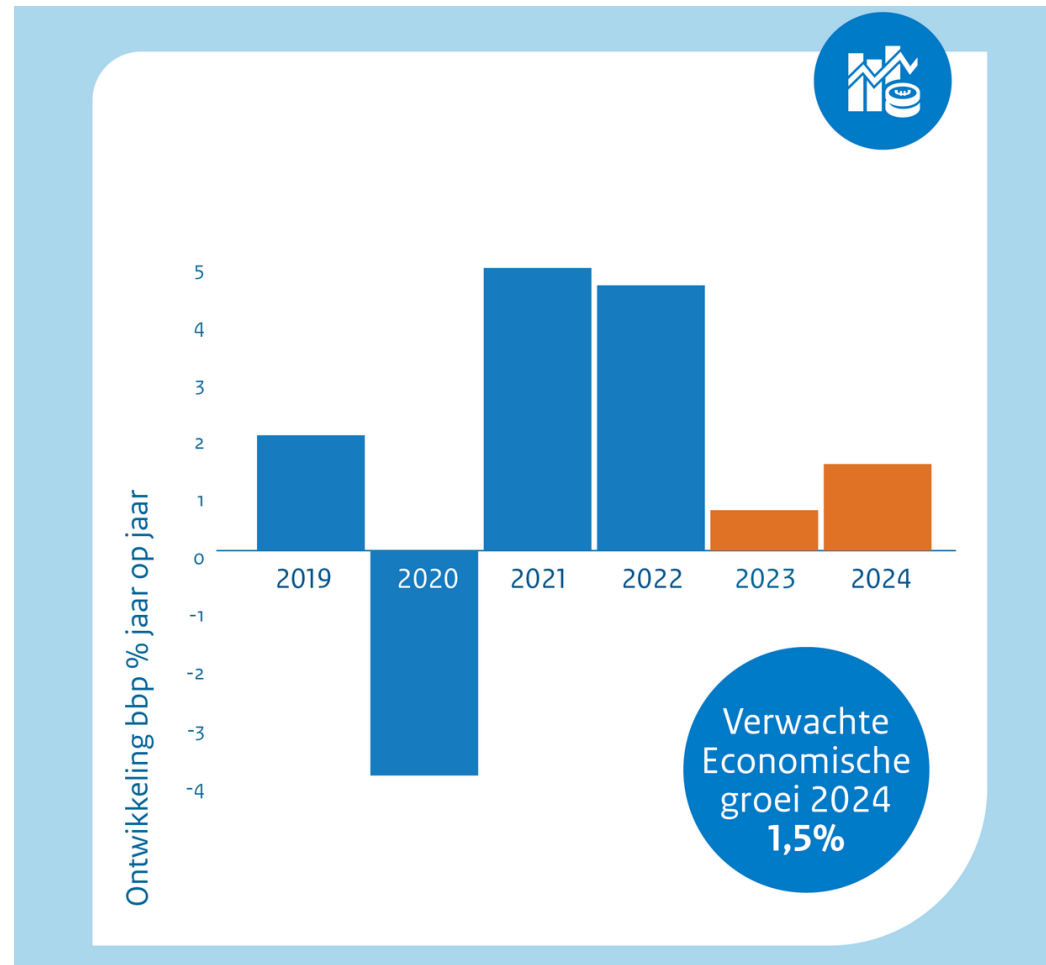
Inkomsten en uitgaven van het Rijk in 2024

Economische ontwikkelingen

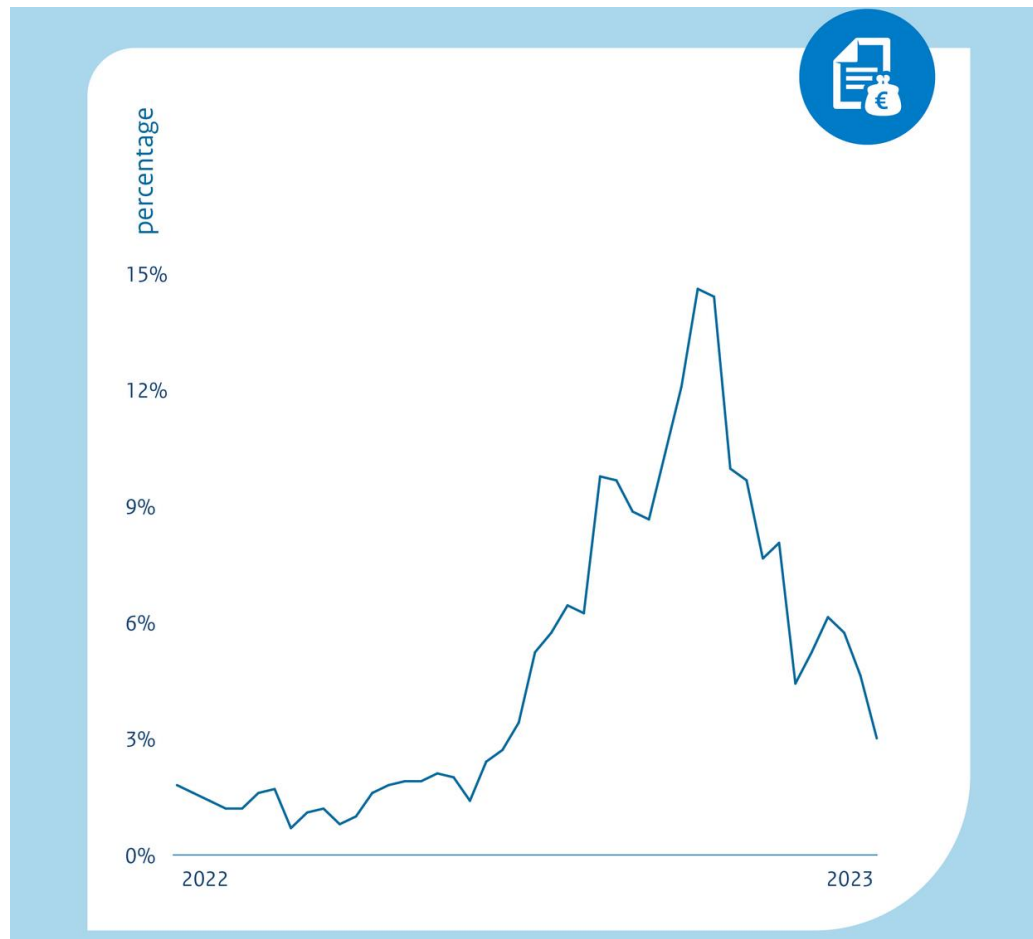
- Al vier kwartalen nauwelijks economische groei.
- CBS: *“Nederland in een milde recessie, maar aantal faillissementen nog laag en meer vacatures dan werklozen.”*
- Na corona sterke groei economie met veel consumptieve uitgaven, daarna terugval in consumptie.
- Door teruglopende export economische krimp.
- Rentebeleid ECB zorgt voor afkoeling economie: depositorente van - 0,5% in juli 2022 naar **4,00%** vanaf 20 september 2023 (10^e verhoging!).

Economische ontwikkelingen

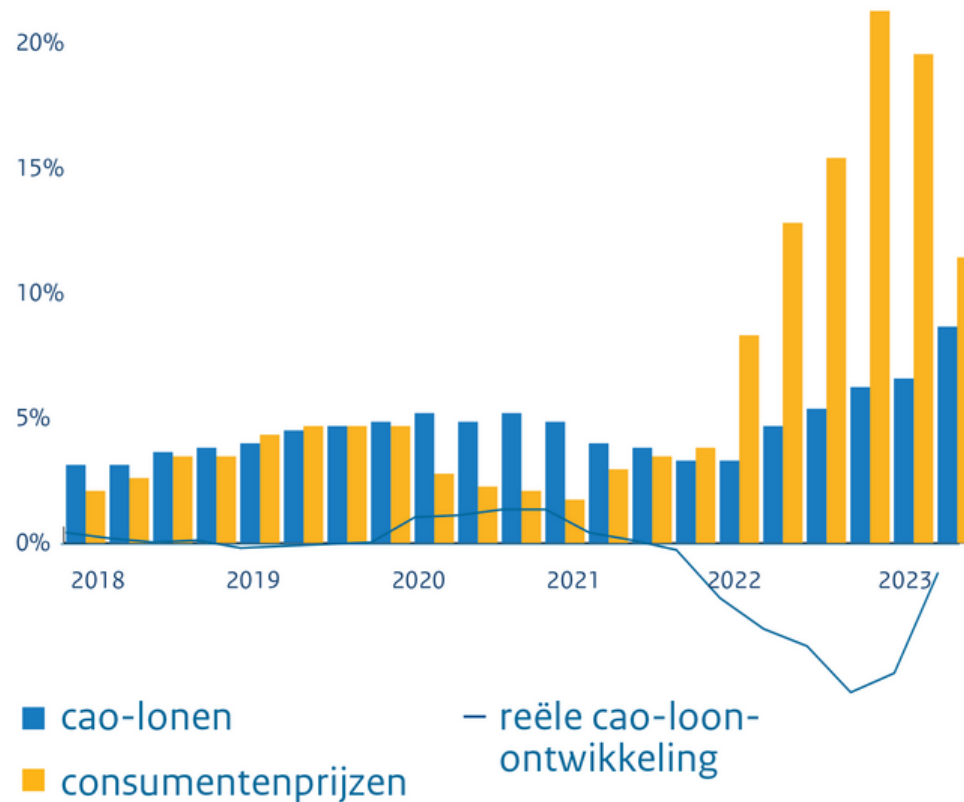

Inflatie

Koopkrachtontwikkeling

- Kabinet: koopkracht doorsnee huishouden stijgt volgend jaar met **1,8%**.

Koopkrachtontwikkeling per groep

Op basis van inkomensbron

	2023	2024
Werkenden	-1,4%	2,1%
Uitkeringsgerechtigden	-0,4%	0,7%
Gepensioneerden	-0,6%	1,0%

Op basis van inkomensgroep

	2023	2024
< 116% wml	-0,2%	1,1%
116% - 186% wml	0,2%	1,7%
186% - 285% wml	-1,1%	2,1%
285% - 422% wml	-1,4%	2,1%
> 422% wml	-2,2%	1,5%

Op basis van huishoudtype

	2023	2024
Tweeverdieners	-1,2%	1,9%
Alleenverdieners	-1,3%	1,4%
Alleenstaanden	-0,8%	1,7%

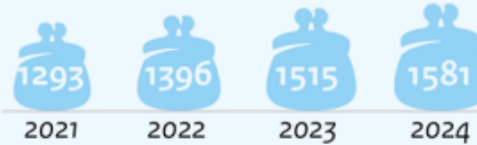
Op basis van gezinssamenstelling

	2023	2024
Met kinderen	-0,9%	2,4%
Zonder kinderen	-1,5%	1,9%

Armoederaming

Armoedegrens

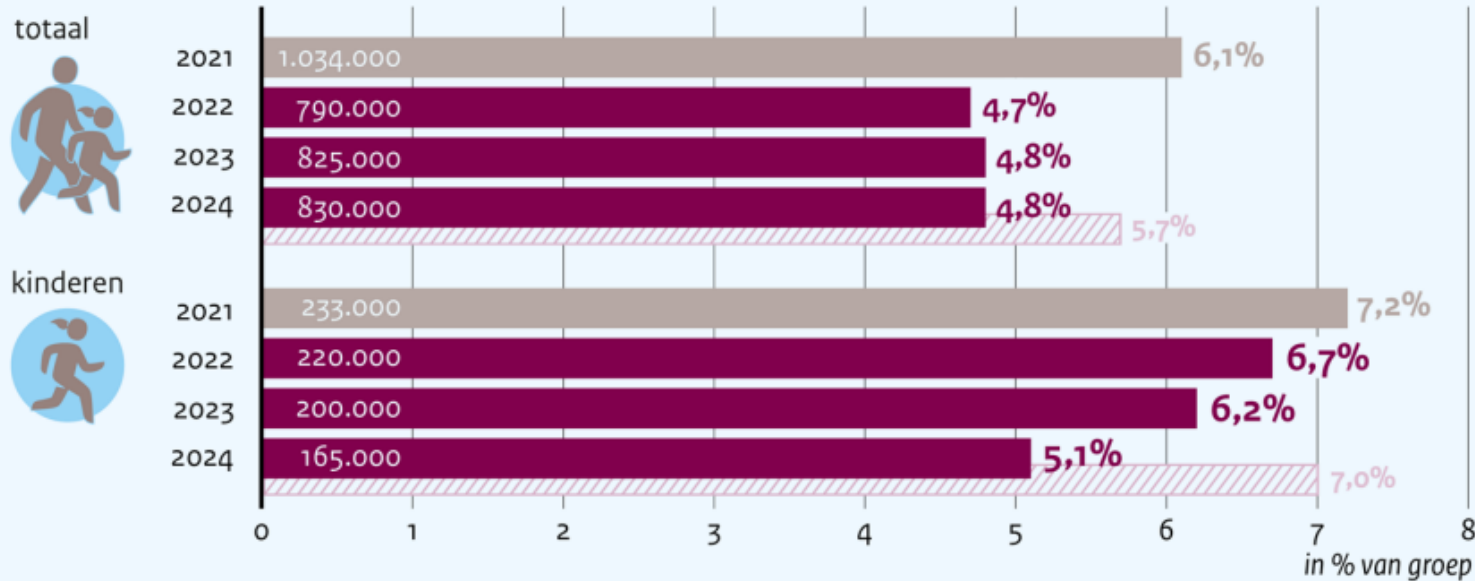
niet-veel-maar-toereikendcriterium van het SCP voor een eenpersoonshuishouden (in euro's per maand)

Armoederaming

aantal personen onder de armoedegrens, ten opzichte van de totale groep

■ realisatie
 ■ raming
  verwachting voor augustusbesluitvorming (cMEV)

Armoedebestrijding

- **CPB: 4,8%** van de bevolking leeft onder armoedegrens (ca. 825.000 mensen). Zonder aanvullende maatregelen stijgt dit naar **5,7%** in 2024.

Waar gaat de € 2 miljard voor armoedebestrijding naartoe?

- Verhoging minimumloon.
- Verhoging huurtoeslag.
- Verhoging kindgebonden budget.
- Noodfonds Energie wordt verlengd.

Wonen en hypotheek

- Belangrijke punten uit de Troonrede over de woningmarkt
- Schenkingsvrijstelling eigen woning
- Grensbedrag vrijstelling overdrachtsbelasting
- Verhoging huurtoeslag
- Wijzigingen maximale hypotheek

Belangrijke punten uit de Troonrede over de woningmarkt

- Bouw van meer betaalbare woningen (*samen met overheden, bouwbedrijven en woningcorporaties*).
- Beter beschermen van huurders (*regulering huurprijzen in middenhuur*).
- Stikstofbeleid (*oplossingen voor stikstofprobleem*).
- Nieuwe nota ruimte, waarin toekomstige inrichting van Nederland centraal staat, inclusief zaken als *landbouw, natuur, duurzame energie, stedelijke ontwikkeling en het platteland*.

Algemeen: zorg voor betaalbare woningen, gezond investeringsklimaat en duurzame ruimtelijke planning.

Schenkingsvrijstelling eigen woning

- In 2024 vervallen voor de eigen woning.
- In 2023 al verlaagd van € 106.671 naar € 28.947.
- Geen aanvullende trancheschenking meer in 2024.
(Bij ontvangen schenking in 2023 kan het geschonken bedrag worden gebruikt tot en met 2025).
- Jaarlijkse vrijstelling ouder-kind in 2024 zo'n € 6.000.
- Vrijstelling overige gevallen circa € 2.500.
- Eénmalige hoge vrijstelling ouder-kind *(tussen de 18 en 40 jaar)* ruim € 30.000, bij besteding aan dure studie ruim € 60.000.

Vrijstelling overdrachtsbelasting

- In 2023 bedraagt het grensbedrag voor de vrijstelling € 440.000
- Dit bedrag wordt met ingang van 2024 verhoogd naar **€ 510.000**

Let op:

- ✓ Grensbedrag over *totale waarde* object
- ✓ Vrijstelling voor verkrijger tussen 18 en 35 jaar
- ✓ Overdrachtsbelasting geldt over hoogste bedrag van koopsom en WEV

Verhoging huurtoeslag

- Eén van de maatregelen om armoede te bestrijden is het verhogen van de huurtoeslag voor lage en middeninkomens met een bedrag van **€ 416** (circa € 35 per maand).
- *Hierdoor worden huurders deels gecompenseerd voor de sterk gestegen huurprijzen in de afgelopen jaren.*

Let op:

- ✓ Huurtoeslag geldt alleen voor woningen in de sociale sector, dus voor huurprijzen tot **€ 808,06** in 2023

Wijzigingen maximale hypotheek

- Hoogte maximale hypotheek (Trhk) vanaf 2024 afhankelijk van **energielabel** (minder leenruimte voor energielabels E, F en G).
- Binnen 10 jaar de AOW-leeftijd → ook op grond van Trhk (dus niet alleen NHG) toetsen op pensioeninkomen.
- Studieschulden: uitgaan van **werkelijk maandbedrag** i.p.v. percentage van de oorspronkelijke schuld.
- Voor alleenstaanden met een inkomen hoger dan € 26.000 wordt de leenruimte vergroot.
- Leencapaciteit in de meeste gevallen lager dan in 2023
- Datum uitbrengen **bindend aanbod** is bepalend voor de normen die van toepassing zijn!

Fiscaliteit

- Box 1
- Box 2
- Box 3
- WOZ-waarden
- Toevoeging lid 2 in art. 3.119 f Wet IB2001
- Wijziging vrije ruimte werkkostenregeling
- Vervallen middelingsregeling

Box 1

Belastbaar inkomen	Tarief
€ 0 tot € 75.624	36,97%
Vanaf € 75.624	49,50%

- *(De grens tussen de eerste en tweede schijf zou worden verhoogd naar € 80.263).*

Box 2

Vpb in 2024 ongewijzigd

Verhogen vennootschaps- belasting (vpb)

Bedrijven gaan per 2023 meer vpb betalen over hun winst.

- Het lage vpb-tarief gaat omhoog van 15% naar 19%.
- De schijfgrens gaat omlaag van € 395.000 naar € 200.000.

Nieuw: twee schijven box 2

- Per 2024 betaalt iemand met een belang van minimaal 5% in een onderneming:
- 24,5% belasting over inkomen uit de onderneming tot € 67.000 en
  - 31% over het meerdere

Box 3

- Heffingsvrij vermogen blijft gelijk (€ 57.000).
- Tarief wordt direct verhoogd naar **34%** in 2024.
- Defiscalisering vorderingen en schulden tussen fiscale partners en tussen ouders en minderjarige kinderen
(beide uitzonderingen treden in werking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023).
- **Box 3 lage tarief (*banktegoeden*) voor:**
  - Lidmaatschapsrechten VvE (onderhoudsreserve)
  - Geld op derdengeldrekening notaris of gerechtsdeurwaarder

Box 3-stelsel (advies A-G aan Hoge Raad)

- Geschil gaat over aandelen in VvE-reserves. In 2018 rendementstarief op banktegoeden (0,12%) of overige bezittingen (5,38%) van toepassing.
- Hof Arnhem-Leeuwarden: vanwege het feit dat VvE's op grond van artikel 5:126 lid 3 BW verplicht reserves aan moeten houden op een afzonderlijke bank- of spaarrekening, moet worden uitgegaan van tarief van 0,12%.
- Staatssecretaris gaat in cassatie bij Hoge Raad.
- *A-G Wattel: "Ook Wet Rechtsherstel box 3 schendt discriminatieverbod en eigendomsrecht."*
- *Advies aan HR: "Tolerantiemarge tussen werkelijke en het wettelijke rendement bepalen en de zaak terug verwijzen naar het Hof om werkelijke nettorendement van gehele vermogen van het echtpaar in 2018 te laten vaststellen en dat te vergelijken met het wettelijk voorgeschreven rendement."*

WOZ-waarde woningen

- In 2023 zijn de WOZ-waarden gemiddeld **17%** omhoog gegaan.
- Prognose Waarderingskamer:
  - WOZ-waarden van woningen in 2024 gemiddeld **2% tot 4%** hoger dan in 2023.

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

Artikel Ruben Stam: *“Er zit een fout in de redactie van art. 3.119f Wet IB2001 (twee eigen woningen) vanwege het nieuwe huwelijksvermogensrecht.”*

Voorbeeld:

- A heeft een eigen woning met een EWS van € 100.000, resterende looptijd 200 maanden.
  - A huwt met B in beperkte gemeenschap van goederen (*HVR vanaf 2018*).
  - A en B kopen een nieuwe eigen woning van € 200.000.
  - Constructie: € 100.000 met looptijd 200 maanden en € 100.000 met looptijd 360 maanden.
  - De woning van A wordt later pas verkocht.
-
- Onder het nieuwe huwelijksvermogensrecht hebben A en B elk 50% van de leningdelen.
  - A en B hebben ieder € 50.000 looptijd 200 maanden en € 50.000 looptijd 360 maanden.
  - Omdat voor A de aflossingseis niet is overgegaan, kwalificeert de lening van € 50.000 met looptijd van 360 maanden voor A niet als EWS en valt hierdoor in box 3.

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

- *“Voor de toepassing van het eerste lid wordt bij het gezamenlijk met de partner aangaan van een eigenwoningschuld de aflossingseis mede geacht te zijn overgegaan van de schuld ter zake van de te vervreemden eigen woning naar de schuld ter zake van de andere woning voor zover de aflossingseis voor ten minste het schuldaandeel van de belastingplichtige in de laatstgenoemde schuld bij de belastingplichtige of zijn partner is overgegaan.*
- *Onder overgaan van de aflossingseis naar de partner wordt in dit kader verstaan het bij de partner voor het deel van de aflossingseis dat bij hem in aanmerking wordt genomen op overeenkomstige wijze toepassen van het eerste lid.”*

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

Uitwerking nu:

- A heeft een eigen woning met een EWS van € 100.000, resterende looptijd 200 maanden.
  - A huwt met B in beperkte gemeenschap van goederen (*HVR vanaf 2018*).
  - A en B kopen een nieuwe eigen woning van € 200.000.
  - Constructie: € 100.000 met looptijd 200 maanden en € 100.000 met looptijd 360 maanden.
  - De woning van A wordt later pas verkocht.
-
- Omdat **samen** voor € 100.000 (*het aandeel van A in de totale schuld*) de looptijd van 200 maanden is toegepast, geldt voor de toegepaste aflossingseis, dat A en B samen een schuld van € 100.000 met een termijn van 200 maanden hebben en een schuld van € 100.000 met een termijn van 360 maanden.
  - Voor A en B geldt dat op grond van artikel 3.119f, lid 1 en lid 2 Wet IB 2001 wordt voldaan aan de aflossingseis van artikel 3.119c Wet IB 2001.
  - Voor beiden geldt nu dat de schuld van € 100.000 met looptijd 200 maanden en de schuld van € 100.000 met looptijd 360 maanden, voor ieder voor de helft kwalificeert als EWS.

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

Dus het maakt (fiscaal) niet uit of de huidige woning wordt verkocht:

- vóórdát de nieuwe woning wordt aangekocht óf
- nádat de nieuwe woning is aangekocht.

In beide gevallen geldt dat het aflossingsschema op de huidige eigenwoning-schuld **direct** overgaat op de eigenwoningschuld op de nieuwe woning, op het moment waarop de schuld op de nieuwe woning ontstaat.

Dat de aflossingsstand bij een latere verkoop van de huidige woning pas op dát moment zou ontstaan is daarbij dus niet van belang.

Wijziging vrije ruimte werkkostenregeling

- 2023: 3% over een maximale fiscale loonsom van € 400.000.
- 2024: 1,92% over een maximale fiscale loonsom van € 400.000.

Voorbeeld: fiscale loonsom € 200.000

2023: $3\% \times € 200.000 = € 6.000$

2024: $1,92\% \times € 200.000 = € 3.840$

Voorbeeld: fiscale loonsom € 400.000

2023: $3\% \times € 400.000 = € 12.000$

2024: $1,92\% \times € 400.000 = € 7.680$

De vrije ruimte wordt verhoogd met 1,18% over het fiscale boven € 400.000

Vervallen middelingsregeling

- Belastingplan 2023: middelingsregeling vervallen per 1 januari 2023
- Laatste tijdvak middeling: 2022 t/m 2024
- Middeling wordt alleen toegekend als het verschil tussen de betaalde belasting en de verschuldigde belasting na middeling hoger is dan € 545.

Ondernemers

- Afbouw zelfstandigenaftrek
- Mkb-winstvrijstelling

Afbouw zelfstandigenaftrek

- Vanaf 2020 wordt de zelfstandigenaftrek verlaagd.
- In 2023 bedraagt de zelfstandigenaftrek € 5.030
- In 2024 wordt deze verlaagd naar € 3.750.

Mkb-winstvrijstelling

- Percentage mkb-winstvrijstelling bedraagt al jarenlang 14%.
- Vanaf 1 januari 2024 wordt deze verlaagd naar **12,7%**.
- Ondernemers gaan dus over een hoger bedrag belasting betalen.
- *Mkb-winstvrijstelling is een aftrekpost over de belastbare winst uit onderneming (dus voor IB-ondernemers) ná aftrek ondernemersaftrek (waaronder zelfstandigenaftrek).*

Overige maatregelen

- Energieprijzen
- Auto
- Zorgkosten
- Afbouw salderingsregeling zonnepanelen
- Verhoging accijnzen op alcoholhoudende producten en tabak

Energieprijzen

- Prijsplafond voor energie verdwijnt op 31 december 2023.
- In 2024 gaat de energiebelasting op gas verder omhoog, van € 0,59 naar **€ 0,71** per kuub gas (*inclusief 21% btw*). Dat is een stijging van 19%.
Bij sommige energiecontracten komen de prijzen hierdoor weer boven het prijsplafond uit.
- De energiebelasting op stroom daalt van € 0,15 per kWh naar **€ 0,13** per kWh (*inclusief 21% btw*). De stroombelasting gaat dus met 13,7% omlaag.
- **Tijdelijk Noodfonds Energie** voor huishoudens met lagere inkomens en een hoge energierekening wordt verlengd.

Auto

- Zonder maatregelen vervalt accijnskorting, waardoor 1 liter benzine per 1 januari 2024 € 0,21 duurder wordt.*
- Kilometervergoeding naar **€ 0,23**.
- Oldtimersregeling (vrijstelling van motorrijtuigenbelasting voor motorrijtuigen die 40 jaar of ouder zijn) is vanaf 2028 alleen nog van toepassing op motorrijtuigen die **vóór 1988** zijn gebouwd.

*Update 21 september 2023:

Deze wijziging (vervallen accijnskorting) is een jaar uitgesteld!

Zorgkosten

- Premie basiszorgverzekering stijgt in 2024 met zo'n € 12 per maand.
- Gemiddelde premie basiszorgverzekering komt uit op € 149 per maand.
- *(Definitieve premies worden uiterlijk in november 2023 vastgesteld door de zorgverzekeraars).*
- Verplicht eigen risico voor basiszorgverzekering blijft tot en met 2026 gelijk (hierdoor ook in 2024) € 385.
- Verzekerden kunnen ervoor kiezen het eigen risico in ruil voor premiekorting vrijwillig te verhogen tot maximaal € 885.

Afbouw salderingsregeling zonnepanelen

Vanaf 2025 kunnen huishoudens en kleine bedrijven stapsgewijs minder salderen. Vanaf 2031 kan er niet meer gesaldeerd worden. Ieder jaar kunnen huishoudens en kleine bedrijven iets minder salderen, tot aan 0% in 2031:

- 2023: 100%
- 2024: 100%
- 2025: 64%
- 2026: 64%
- 2027: 55%
- 2028: 46%
- 2029: 37%
- 2030: 28%
- 2031: 0%

Verhoging accijnzen op alcoholhoudende producten en tabak

- Verhoging van accijns op alcoholhoudende producten met **16,2%**.
- Pakje van 20 sigaretten wordt € 0,60 duurder (bijna € 10).

Foto © Ministerie van Financiën

Prinsjesdag 2023

Foto © ANP